

Міністерство освіти та науки України
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
Відокремлений структурний підрозділ
«Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка»

ЦК професійної освіти

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Організація та методика професійного навчання»
на тему ««Формування екологічної компетентності в майбутніх
кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі»

Студентки IV курсу 41ГП групи
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 015.37 Професійна освіта
(Агарне виробництво, переробка
сільськогосподарської продукції та харчові
технології)
Максимової Марини Анатоліївни

Керівник: Туряниця З.В.

_____ (підпис)

Оцінка за національною шкалою

_____ відмінно
Бали 98 Оцінка ECTS A

Члени комісії

_____ М.В. Терасевич

_____ (підпис)
М.В. Білецька

(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	5
1.1. Формування екологічної компетентності в науково-педагогічній літературі.....	5 8
1.2. Принципи формування екологічної компетентності.....	
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ.....	12 12
2.1. Методика формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі.....	18
2.2. Формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі	25 26
ВИСНОВКИ.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ.....	

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства гостро постала проблема бережного ставлення до навколишнього середовища, до раціонального використання природних багатств. Професійна діяльність майбутніх робітників сільськогосподарської галузі – тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва, водій автотранспортних засобів, овочівник, садовод, бджоляр, фермер, робітник фермерського господарства та інші – передбачає контакт з природою, з навколишнім середовищем. Від наявності знань щодо бережного користування природними багатствами, причин виникнення екологічних проблем та катастроф, використання природозберігаючих технологій залежить майбутнє нашої землі. Тому формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі є однією з важливих складових їх професійної підготовки.

Проблему формування екологічної компетентності досліджували: С. Вітвицька [2], О. Колонькова [5], Н. Куриленко [7], В. Нагаєв, І. Данченко, Т. Мітяшкіна [9], Г. Серова [16], О. Слатвінська [17], Л. Титаренко [18], С. Толочко, А. Шкодин [19], М. Хроленко [21], О. Швець, Н. Осьмачук, Ю. Ліцман [22] та інші.

Розглянувши літературні джерела, ми виявили, що науковці досліджували формування екологічної компетентності в старшокласників через запровадження дистанційного навчання, під час вивчення та фізики, у майбутніх учителів біології, у майбутніх гірничих інженерів, студентів вишів агротехнічних спеціальностей, в учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти під час євроінтеграційних процесі.

Ми не виявили наукових праць, де б розкривалися особливості формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі. Це зумовило вибір теми нашої курсової роботи **«Формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі»**.

Мета: розробити та апробувати методику формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі.

Об'єкт дослідження – організація освітнього процесу в закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Предмет дослідження – методика формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі.

Завдання:

1. Дослідити особливості формування екологічної компетентності в науково-педагогічній літературі.
2. Розглянути принципи формування екологічної компетентності.
3. Розробити методику формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі та апробувати її шляхом проведення педагогічного експерименту.

Теоретичні методи дослідження: аналіз, порівняння, синтез, систематизація, класифікація та узагальнення теоретичних даних, представлених у науковій літературі.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що матеріали курсової роботи зможуть використовувати викладачі при підготовці до занять, студенти – при підготовці до практичних занять, під час проходження педагогічних практик (пробні заняття, на робочому місці майстра виробничого навчання).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1.1. Формування екологічної компетентності в науково-педагогічній літературі

Перш ніж розглядати поняття «екологічна компетентність», нам необхідно визначити загальне поняття «компетентність». Спочатку розглянемо, як це поняття прописано в нормативних документах, що визначають організацію освітнього процесу в закладах освіти, а потім звернемося до досліджень наукових науковців.

У Законі України «Про освіту» термін «компетентність» трактується як «динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» [12].

У словнику професійної освіти компетентність визначається, як сукупність певних знань та умінь, що забезпечують ефективну професійну діяльність; уміння здійснювати аналіз та передбачати можливі наслідки професійної діяльності, використовувати наявну інформацію [13, с. 149].

В енциклопедії освіти автори визначають компетентність як володіння особистістю знаннями, які вона уміє застосовувати практично, отримує їх не тільки у процесі вивчення освітніх компонентів в закладі освіти, що передбачені навчальним планом, а шляхом неформальної освіти [5, с. 408]

На думку С. Бондар, компетентністю є здатність людини діяти, коли вона зацікавлена в цій діяльності [1, с. 9].

У той же час М. Головань стверджує, що це особистісна якість, в основі якої лежать здобуті знання, уміння, навички та досвід, що дають можливість фахівцю приймати рішення щодо вирішення виробничих питань та висловлювати свою точку зору з питання певної галузі. [4].

І. Родигіна у своїх працях стверджується, що компетентність – це педагогічне явище, й воно поєднує в собі знання, уміння, навички з якихось конкретних предметів, що потрібні людині якоїсь певної професії, віку та сімейного стану [15, с. 32-33].

Н. Волкова бачить компетентність як єдність знань, умінь та навичок, що використовуються в професійній діяльності, та моральних людських якостей, що поєднуються для успішної соціалізації в соціумі, активної життєвої позиції та досягнення успіхів у професії [3, с. 269].

Отже, на основі наукових розвідок можна зробити висновок, що компетентністю є наявність знань, умінь та навичок, отриманих в результаті навчання та особистісного досвіду, які цілеспрямовано використовуються для вирішення виробничих завдань в певній професії та в повсякденному житті.

У межах теми нашого дослідження нас цікавлять підходи науковців до визначення поняття «екологічна компетентність».

За твердженням Н. Пустовіт, екологічна компетентність проявляється у відповідальному підході до вирішення важливих життєвих ситуацій, пов'язаних з екологічними питаннями, та задоволення особистих через підпорядкування загальним принципам сталого розвитку суспільства [1414].

В. Маршицька вважає, що екологічна компетентність виявляється в здатності людини діяти за ситуацією в процесі вирішення виробничих питань, що вимагають екологічних знань, у природному середовищі чи в повсякденному житті; розуміти відповідальність за прийняті рішення, виконані дії у відношенні до довкілля [8, с. 20-24].

Л. Титаренко висловлює думку, що екологічна компетентність відноситься тільки до людини, тобто може мати особистісний та суспільний характер [18*Ошибка! Источник ссылки не найден.*].

На думку О. Колонькової, екологічна компетентність є поєднанням знань, умінь та навичок людини, що визначають її діяльність в конкретних екологічних ситуаціях, вміння бачити, визначати масштаби проблеми,

контролювати дотримання норм законодавства України щодо охорони навколишнього середовища в різних життєвих ситуаціях [6].

Науковці Л. Руденко та О. Пруцакова, вважають, що екологічна компетентність передбачає поєднання в людині особистісних рис та наявність певних знань, умінь і навичок для практичного вирішення екологічних проблем, уміння передбачати послідовність дій при виникненні складних ситуацій та знаходити шляхи їх вирішення [20].

О. Слатвінська доводить, що формування екологічної компетентності є складним процесом, де лежать суперечності між індивідуальними та професійними складовими особистісної структури, розвиток якої є результатом взаємодії соціальних, зовнішніх, внутрішніх, індивідуальних та інших складників, що визначені євроінтеграційним спрямуванням суспільства, тому що саме воно потребує випускника закладу професійної освіти, у якого в процесі освітньої діяльності уже сформована екологічна компетентність [17].

За С. Шмалей, екологічна компетентність є інтегральним розвитком особистості й, поєднуючи в собі когнітивний, нормативний, практичний, емоційно-мотиваційний компоненти, може забезпечувати розуміння, виокремлення та об'єктивне оцінювання екологічних процесів, що відбуваються на часі й направлені на забезпечення екологічної рівноваги та розумного й бережного користування природою і її багатствами [23].

Проаналізувавши дослідження науковців, ми дійшли висновку, що нема єдиної думки щодо визначення поняття екологічної компетентності.

Отже, будемо вважати, що екологічна компетентність майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі – це поєднання знань, умінь та навичок екологічного спрямування, які вони використовують у процесі професійної діяльності та в повсякденному житті для вирішення екологічних питань та прийняття відповідальних рішень, пов'язаних з бережним ставленням до природи, дотримання законодавства з охорони природи.

1.2. Принципи формування екологічної компетентності

На сучасному етапі розвитку освіти формування екологічної компетентності входить до завдань освітнього процесу.

Науковці виокремлюють такі принципи формування екологічної компетентності:

- принцип неперервності і наступності: передбачає охоплення екологічною освітою та вихованням всіх верств населення через єдність всіх ланок освіти України; узгодження зусиль різних установ, міністерств, відомств, громадських об'єднань; забезпечує умови, коли здобуті знання і досвід базуються на раніше засвоєних і водночас є основою для наступних, що сприяє розвитку екологічної культури і компетентності протягом усього життя людини;

- принцип варіативності: забезпечує можливість кожному обирати рівень, зміст, темп, форми екологічної освіти відповідно до вимог суспільства, здібностей та нахилів особистості;

- принцип системності й цілісності: відображає цілісність навколишнього середовища й забезпечує формування в здобувачів освіти розуміння єдності навколишнього середовища, взаємообумовленості його процесів, нерозривного зв'язку людини і природи;

- принцип міждисциплінарності: обумовлюється характером сучасної екології як синтетичної науки та сфери практичної діяльності людини; реалізується на практиці за допомогою міжпредметного підходу, який полягає в узгодженому використанні освітнього й виховного потенціалу всіх освітніх компонентів, позаурочної роботи, самоосвіти й інших форм освіти з метою формування екологічної компетентності особистості;

- принцип особистісної орієнтованості: екологічна освіта набуває особистісної орієнтованості за умов відповідності педагогічного впливу психологічному механізму формування цінностей особистості; забезпечення впливу змісту й технологій не лише на когнітивну, а й на емоційно-вольову

та діяльнісну сфери особистості; диференціації педагогічного впливу з урахуванням вікових, типологічних та індивідуальних особливостей здобувачів освіти;

- принцип єдності місцевого, регіонального і глобального підходів: забезпечує ознайомлення з проблемами довкілля різного рівня й практичну участь у вирішенні екологічних проблем;

- принцип практичної спрямованості: передбачає вирішення конкретних проблем довкілля, набуття певних побутових та професійних екологічних вмінь і навичок, їх розвиток та практичну реалізацію у відповідних умовах, розкриває місце й значення взаємозв'язків і взаємостосунків особистості з довкіллям, їх трансформацію під час інтеріоризації в суб'єктивне особистісне ставлення до соціоприродного середовища, що набуває для особистості ціннісного змісту й реалізується у відповідній екологічно доцільній поведінці й діяльності [20].

У своїй курсовій роботі ми досліджуємо формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі. На нашу думку, доцільним буде проаналізувати відповідність вище розглянутих принципів формування екологічної компетентності відповідно до формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі:

- 1) принцип неперервності і наступності: учні приходять на навчання до закладу професійної (професійно-технічної) освіти із закладів загальної середньої освіти чи то на базі 9-ти , чи 11-ти класів і вже мають базові екологічні знання, які вони отримали в закладах дошкільної, загальної середньої чи позашкільної освіти, через родинне виховання. Формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі в ЗП(ПТ)О відбувається на основі уже наявних знань, умінь та навичок поведіння в навколишньому середовищі. Даються знання, що пов'язані з виконанням професійних завдань;

- 2) принцип варіативності: майбутні кваліфіковані робітники,

оволодіваючи професійними знаннями в ЗП(ПТ)О, мають можливість самостійно обирати форми (виконання завдань навчальних занять, участь в позанавчальних заходах – екологічні акції, тематичні виховні години, участь в екологічних всеобучах, тематичних проєктах, фотовиставках тощо) відповідно до своїх здібностей та вподобань;

3) принцип системності й цілісності: оволодіння робітничою професією, що передбачає виконання робіт в безпосередньому контакті з природою, сприяє формуванню відповідальності за свої дії, потребу в оволодінні інноваційними виробничими технологіями, новими знаннями, постійній самоосвіті, щоб не нашкодити природі, не знищити;

4) принцип міждисциплінарності: освітній процес підготовки майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі в ЗП(ПТ)О передбачає поєднання освітньої та виховної складових; викладачі спецпредметів, майстри виробничого навчання, класні керівники у процесі навчально-виховної діяльності забезпечують учнів екологічними знаннями, вмінням їх використовувати в професійній діяльності та потребу дотримуватися в повсякденному житті. Екологічне виховання відбувається як під час вивчення базових предметів загальної середньої освіти (українська мова, українська література, іноземна мова), природничих наук (фізика і астрономія, біологія і екологія, хімія, географія), так і в процесі вивчення вибірково-обов'язкових предметів (агрономія, організація і технологія механізованих робіт), професійно-теоретичної підготовки (трактори, сільськогосподарські машини, будова автомобіля, система ТО і ремонту, організація і технологія механізованих робіт), професійно-практичної підготовки (виробниче навчання);

5) принцип особистісної орієнтованості: у процесі професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі поряд з педагогічним впливом (надання знань) здійснюється й психологічний (формування потреби в природозберігаючій поведінці). Добираючи форми, методи та засоби екологічного навчання та виховання

педагоги орієнтуються на вік здобувачів освіти та їх індивідуальні особливості – здійснюється індивідуальний та диференційований підхід;

б) принцип єдності місцевого, регіонального і глобального підходів: у процесі освітньої діяльності викладачі, майстри виробничого навчання ознайомлюють майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі з проблемами довкілля на різних рівнях (місцевий, регіональний, країни, світу тощо) й забезпечують знаннями щодо практичного вирішення конкретної екологічної проблеми;

7) принцип практичної спрямованості: екологічні знання, уміння та навички, що отримують майбутні кваліфіковані робітники сільськогосподарської галузі в ЗП(ПТ)О мають практичне значення. Учні не тільки отримують знання, й набувають навичок їх практичного використання у процесі професійної діяльності та в побуті.

Принципи розвитку екологічної освіти й виховання визначені у й Стратегії ЄЕК ООН. Вони передбачають: «розширення концепції екологічної освіти з охопленням широких питань розвитку; виховання поваги до різних культур, висвітлення зробленого ними внеску; заохочення розвитку системного, критичного і творчого мислення, ставлення до життя; тривалість екологічної освіти впродовж усього життя, охоплення усіх рівнів освіти і елементів життєвої сфери; урівноважування місцевих, національних і регіональних екологічних проблем, а також їх глобального контексту; розгляд етичних аспектів, формування почуття відповідальності; подолання ізольованості школи від суспільства, налагодження взаємодії і партнерства різних секторів суспільства; зміщення акцентів з передачі інформації на розвиток умінь приймати рішення через впровадження активних методів навчання» [11].

Отже, як бачимо загальні принципи формування екологічної компетентності забезпечують формування екологічної компетентності і в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ

2.1. Методика формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі

Для проведення науково-педагогічного експерименту з формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі нам потрібно розробити методику формування означено компетентності. За основу ми взяли вивчення предмету українська мова [9].

У програмі з української мови для 10-11 класів, за якою здійснюється підготовка учнів в ЗП(ПТ)О, які вступили на навчання на основі базової загальної середньої освіти, наскрізна лінія передбачає екологічну безпеку і сталий розвиток:

- при вивченні теми «Мовна стійкість як ключова риса національномовної особистості» акцентується увага на формуванні знань з покращення довкілля, підтримування самобутності культури українського народу, розширення інформативності щодо соціальних й екологічних показників розвитку суспільства;

- під час вивчення теми «Практична риторика» – на формування розуміння, що людина є частинкою природної біосфери, потребу в гармонійності взаємовідносин людини й довкілля, осмислення того, що збереження біосфери є необхідною умовою виживання людини, необхідності відродження древніх традицій ставлення до природи;

- при роботі над темою «Морфологічна норма» – на формуванні екологічної відповідальності, акцентування уваги на тому, що середовище життя є цінністю, розширення знань про екологічний рух в Україні й світі, гармонійну взаємодію людини й природи, екологічну просвіту;

- у процесі вивчення теми «Синтаксична норма» – на інформування щодо переваг екологічних видів енергії, екологічних заборон, екології і тривалості життя людини, здорового довкілля як сенсе життя, безпеки як цінності для людини й людства, протистояння добра і зла, ціннісне ставлення до життя;

- розгляд теми «Пунктуаційна норма» – коментування вислову Р. Роллана «Перший обов’язок того, хто хоче бути здоровим, – очистити навколо себе повітря», формування потреби виявляти гуманність у ставленні до всього живого, бережному ставленні до культурного спадку, розширення знань про екологічно чистий транспорт в Україні;

- тема «Стилістична норма» – обговорення вислову Й. Гете «Природа не пробачає жартів і насилля над нею. Природа – єдина книга, кожна сторінка якої сповнена глибокого змісту», розширення знань щодо раціонального використання природних ресурсів, пропагування переваг велосипеда як екологічно чистого виду транспорту, формування потреби до участі в акціях з облаштування парків, алей, набережних, благоустрою прибудинкових територій, збереженні та примноженні національних архітектурних традицій.

Використання видів роботи з формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі в процесі вивчення теми з української мови «Мовна стійкість як ключова риса національномовної особистості» ми показали в таблиці 2.1.1.

Таблиця 2.1.1

Види роботи з формування екологічної компетентності в процесі вивчення теми з української мови «Мовна стійкість як ключова риса національномовної особистості»

Наскрізна лінія «Екологічна безпека і сталий розвиток»	Види роботи
Покращення довкілля. Підтримування самобутності культури українського	Читання й аналіз текстів різних стилів.

народу. Соціальні й екологічні показники розвитку суспільства.	
--	--

Ми пропонуємо учням прочитати й проаналізувати текст «Прості та посильні для кожного кроки для збереження довкілля» (URL: <http://surl.li/ocnha>).

Використання видів роботи з формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі в процесі вивчення теми з української мови «Практична риторика» ми показали в таблиці 2.1.2.

Таблиця 2.1.2

Види роботи з формування екологічної компетентності в процесі вивчення теми з української мови «Практична риторика»

Наскрізна лінія «Екологічна безпека і сталий розвиток»	Види роботи
Людина – частинка природної біосфери. Гармонійність взаємовідносин людини й довкілля. Збереження біосфери – необхідна умова виживання людини. Відродження древніх традицій ставлення до природи.	Написання висловлень із використанням тропів і фігур.

Ми пропонуємо учням написати висловлення із використанням тропів і фігур на тему «Чи потрібно людині шукати відповідь на питання про доцільність підкорення природи й володарювання над нею?».

Використання видів роботи з формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі в процесі вивчення теми з української мови «Морфологічна норма» ми показали в таблиці 2.1.3.

Таблиця 2.1.3

Види роботи з формування екологічної компетентності в процесі вивчення теми з української мови «Морфологічна норма»

Наскрізна лінія «Екологічна безпека і сталий розвиток»	Види роботи
Екологічна відповідальність. Середовище життя як цінність. Екологічний рух в Україні й світі. Гармонійна взаємодія людини й природи. Екологічна просвіта.	Складання опису зимового лісу з використанням відносних прикметників. Читання й переказування текстів з числівниками.

Ми пропонуємо учням написати твір-опис із використанням відносних прикметників на тему «Зимовий ліс», у якому б розкривалася гармонія взаємин людини й природи.

Пропонуємо здобувачам освіти для читання та переказування текст з числівниками з енциклопедії історії України на тему «Екологічний рух» (URL: <http://surl.li/ocnsj>).

Використання видів роботи з формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі в процесі вивчення теми з української мови «Синтаксична норма» ми показали в таблиці 2.1.4.

Таблиця 2.1.4

Види роботи з формування екологічної компетентності в процесі вивчення теми з української мови «Синтаксична норма»

Наскрізна лінія «Екологічна безпека і сталий розвиток»	Види роботи
Переваги екологічних видів енергії. Екологічні заборони. Екологія і тривалість життя людини. Безпека як цінність для людини й людства. Протистояння добра і зла. Ціннісне ставлення до життя.	Переказування текстів різних стилів. Складання особистої програми збереження здорового довкілля. Висловлення захоплення красою природи в улюблену пору року.

Пропонуємо здобувачам освіти для читання та переказування текст «Альтернативні джерела енергії» (URL: <http://surl.li/lqwyv>).

Пропонуємо учням перед складанням особистої програми збереження здорового довкілля ознайомитися з матеріалами:

- «Навколишнє середовище і людина» (URL: <http://surl.li/dgtuz>);
- «Чисте довкілля – запорука здоров'я людини!» (URL: <http://surl.li/ocopf>);
- «Наше довкілля – наше здоров'я» (URL: <http://surl.li/ocoqt>);
- «Розмінування та довкілля» (URL: <http://surl.li/ocory>);
- «Екологія VS зміна клімату: у чому різниця та що важливіше?» (URL: <http://surl.li/ocpxq>).

Пропонуємо здобувачам освіти написати висловлення захоплення красою природи в улюблену пору року у формі твору-роздуму, використавши тезу «Потрібно берегти природу, щоб мати можливість милуватися нею в усяку пору року».

Використання видів роботи з формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі в процесі вивчення теми з української мови «Пунктуаційна норма» ми показали в таблиці 2.1.5.

Таблиця 2.1.5

Види роботи з формування екологічної компетентності в процесі вивчення теми з української мови «Пунктуаційна норма»

Наскрізна лінія «Екологічна безпека і сталий розвиток»	Види роботи
Перший обов'язок того, хто хоче бути здоровим, — очистити навколо себе повітря (Р. Роллан). Вияви гуманності у ставленні до всього живого. Бережне ставлення до культурного спадку. Екологічно чистий транспорт в Україні.	Записування сприйнятого на слух тексту, поставлення розділових знаків.

Пропонуємо для записування сприйнятого на слух тексту, поставлення розділових знаків тексти:

- «Екологічні проблеми сучасного сільського господарства та шляхи їх вирішення» (URL: <http://surl.li/ocqdr>);
- «Види екологічно чистого транспорту і користь від нього» (URL: <http://surl.li/ocqgj>).

Використання видів роботи з формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі в процесі вивчення теми з української мови «Стилістична норма» ми показали в таблиці 2.1.6.

Таблиця 2.1.6

Види роботи з формування екологічної компетентності в процесі вивчення теми з української мови «Стилістична норма»

Наскрізна лінія «Екологічна безпека і сталий розвиток»	Види роботи
Природа не пробачає жартів і насилля над нею. Природа – єдина книга, кожна сторінка якої сповнена глибокого змісту (Й. Гете). Раціональне використання природних ресурсів. Переваги велосипеда як екологічно чистого виду транспорту. Облаштування парків, алей, набережних. Благоустрій прибудинкових територій. Національні архітектурні традиції.	Уточнення значень слів і сфери вживання їх.

Пропонуємо для уточнення значень слів і сфери вживання їх основні екологічні поняття та терміни: екологія, екосистема (біогіоценоз), гомеостаз, біосфера, біонти, біомаса, біосинтез, вид, популяція, екологічні фактори, ланцюг живлення біологічне різноманіття, життєздатність, забруднення, забруднювач, біотехнології, охорона навколишнього середовища, охорона природи, раціональне природокористування тощо.

Розроблена нами методика формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі має забезпечувати формування означеної компетентності за умови використання

на заняттях з української мови запропонованих нами вправ. Її ефективність ми розгляне у процесі науково-педагогічного експерименту.

2.2. Формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі

Мета експерименту полягала в перевірці ефективності використання методики формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі.

Сформульована мета визначила зміст завдання експериментального дослідження – розробити модель формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі та апробувати її шляхом проведення науково-педагогічного експерименту.

В експерименті брали участь 2 заклади освіти, а саме: Сосницький професійний аграрний ліцей Чернігівської області та ДПТНЗ «Путивльський професійний ліцей».

Загалом у процес дослідження було залучено 60 учнів II курсу, які навчаються на основі базової загальної середньої освіти за професією 8331 Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва.

Дослідження здійснювалося протягом з 11 вересня по 30 листопада 2023–2024 навчального року.

Контрольну групу складали 30 учнів ДПТНЗ «Путивльський професійний ліцей» (умовно назвем їх «група П»), експериментальну – 30 учнів Сосницького професійного аграрного ліцею Чернігівської області (умовно назвем їх «група С»).

Експериментальна та контрольна групи за якісними показниками знаходилися на однаковому рівні: студенти прийшли на навчання після 9 класів, 93 % складали студенти із сільської місцевості, з високим рівнем знань – 2 %, достатнім – 48 %, середнім – 50 %. Викладачі, які здійснювали підготовку майбутніх кваліфікованих робітників, усі мали вищу освіту, працювали за фахом.

Експеримент здійснювався в три етапи.

Перший етап. (з 11 по 15 вересень 2023-2024 н.р.) – констатувальний – шляхом проведення анкетування визначали стан сформованості екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі до початку проведення формувального експерименту.

Другий етап (18 вересня по 24 листопада 2023-2024 н.р.) – формувальної дослідно-експериментальної роботи – полягав у практичній реалізації розробленої нами методики формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі.

Третій етап (з 27 по 30 листопада 2023-2024 н.р.) – узагальнюючий. Виявлялись, систематизувались, аналізувались та узагальнювались результати формувальної дослідно-експериментальної роботи. На цьому етапі здійснювалася завершальна діагностика, порівнювався стан сформованості екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарського профілю в експериментальній і контрольній групах.

Для виявлення рівнів сформованості екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі нами було розроблено анкету (Додаток А). Вона складалася з 5-ти питань.

На констатувальному етапі експерименту з виявлення стану сформованості екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі ми учасникам контрольної групи П і учням експериментальної групи С запропонували відповісти на питання анкети. Результати ми розмістили в таблиці 2.2.1.

Проаналізувавши відповіді учасників констатувального етапу експерименту з виявлення стану сформованості екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі, ми виявили, що рівень знань в обох групах приблизно однаковий, а саме:

- на питання 1 «Скільки ви знаєте кроків для збереження довкілля? Назвати їх.» повну відповідь дали в групі С і в групі П по 1 % учасників

анкетування, різниця – 0 %; часткову відповідь у групі С дали 59 %, а в групі П – 58 %, різниця – 1 %; не відповіли на питання в групі С – 40 %, у групі П – 41 %, різниця – 1 %;

- на питання 2 «Що ви знаєте про екологічний рух в Україні?» повної відповіді не було ні в групі С, ні в групі П; часткову відповідь у групі С дали 30 %, а в групі П – 31 %, різниця – 1 %; не відповіли на питання в групі С – 70 %, у групі П – 69 %, різниця – 1 %;

- на питання 3 «Назвати альтернативні джерела енергії» повну відповідь у групі С дали 1 %, у групі П 2 % учасників анкетування, різниця – 1 %; часткову відповідь у групі С дали 54 %, а в групі П – 55 %, різниця – 1 %; не відповіли на питання в групі С – 45 %, у групі П – 45 %;

- на питання 4 «Коли святкується Всесвітній день навколишнього середовища? Яка міжнародна організація є його ініціатором?» повну відповідь у групі С дали 3 %, а в групі П 4 % учасників анкетування; часткову відповідь у групі С дали 73 %, а в групі П – 71 %, різниця – 2 %; не відповіли на питання в групі С – 24 %, у групі П – 25 %, різниця – 1 %;

Таблиця 2.2.1

Результати констатувального етапу експерменту

№	Питання анкети	Дали повну відповідь на питання %		Дали часткову відповідь на питання %		Не відповіли на питання %	
		групи		групи		групи	
		С	П	С	П	С	П
1.	Скільки ви знаєте кроків для збереження довкілля? Назвати їх.	1	1	59	58	40	41
2.	Що ви знаєте про екологічний рух в Україні?	0	0	30	31	70	69
3.	Назвати альтернативні джерела енергії.	1	2	54	53	45	45
4.	Коли святкується Всесвітній день навколишнього середовища? Яка міжнародна організація є його ініціатором?	3	4	73	71	24	25

5.	Чи згодні ви з думкою, що здоров'я людини та навколишнє середовище нерозривно пов'язані між собою та мають значний вплив один на одного? Чому?	5	4	83	85	12	11
----	--	---	---	----	----	----	----

- на питання 5 «Чи згодні ви з думкою, що здоров'я людини та навколишнє середовище нерозривно пов'язані між собою та мають значний вплив один на одного? Чому?» повну відповідь у групі С дали 5 %, а в групі П 4 % учасників анкетування, різниця – -1 %; часткову відповідь у групі С дали 83 %, а в групі П – 85 %, різниця – 2 %; не відповіли на питання в групі С – 12 %, у групі П – 11 %, різниця – 1 %.

У процесі формувального етапу педагогічного експерименту ми за допомогою розробленої нами методики формували в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі експериментальної групи (група С) екологічну компетентність під час вивчення предмету «Українська мова».

Під час узагальнюючого етапу нашого науково-педагогічного дослідження нами було проведено завершальну діагностику, де ми порівнювали стан сформованості екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі в експериментальній і контрольній групах.

На узагальнюючому етапі нашого експериментального дослідження з виявлення рівнів сформованості екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі ми запропонували учням експериментальної групи (група С) і учням контрольної групи (група П) повторно відповісти на питання розробленої нами анкети. Результати анкетування розмістили в таблиці 2.2.2.

Проаналізувавши відповіді учасників узагальнюючого етапу експерименту з виявлення стану сформованості екологічної компетентності в

майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі, ми виявили наступні результати:

- на питання 1 «Скільки ви знаєте кроків для збереження довкілля? Назвати їх.» повну відповідь в групі С дали 15 % , а в групі П – 5 % учасників анкетування, різниця – +10 %; часткову відповідь у групі С дали 78 %, а в групі П – 75 %, різниця – +3 %; не відповіли на питання в групі С – 7 %, у групі П – 20 %, різниця – -13 %;

- на питання 2 «Що ви знаєте про екологічний рух в Україні?» повної відповідь у групі С дали 10 %, а в групі П – 2 %; часткову відповідь у групі С дали 66 %, а в групі П – 44 %, різниця – -22 %; не відповіли на питання в групі С – 24 %, у групі П – 51 %, різниця – -27 %;

- на питання 3 «Назвати альтернативні джерела енергії» повну відповідь у групі С дали 15 %, у групі П 4 % учасників анкетування, різниця – +11 %; часткову відповідь у групі С дали 74 %, а в групі П – 51 %, різниця – +23 %; не відповіли на питання в групі С – 11 %, у групі П – 35 %; різниця – -24 %;

Таблиця 2.2.2

Результати узагальнюючого етапу експерименту

№	Питання анкети	Дали повну відповідь на питання %		Дали часткову відповідь на питання %		Не відповіли на питання %	
		групи		групи		групи	
		С	П	С	П	С	П
1.	Скільки ви знаєте кроків для збереження довкілля? Назвати їх.	15	5	78	75	7	20
2.	Що ви знаєте про екологічний рух в Україні?	10	2	66	47	24	51
3.	Назвати альтернативні джерела енергії.	15	4	74	61	11	35
4.	Коли святкується Всесвітній день навколишнього середовища? Яка міжнародна організація є його ініціатором?	18	6	73	72	9	22

5.	Чи згодні ви з думкою, що здоров'я людини та навколишнє середовище нерозривно пов'язані між собою та мають значний вплив один на одного? Чому?	21	6	72	84	7	10
----	--	----	---	----	----	---	----

- на питання 4 «Коли святкується Всесвітній день навколишнього середовища? Яка міжнародна організація є його ініціатором?» повну відповідь у групі С дали 18 %, а в групі П 6 % учасників анкетування, різниця – +22 %; часткову відповідь у групі С дали 73 %, а в групі П – 72 %, різниця – +1 %; не відповіли на питання в групі С – 9 %, у групі П – 22 %, різниця – -13 %;

- на питання 5 «Чи згодні ви з думкою, що здоров'я людини та навколишнє середовище нерозривно пов'язані між собою та мають значний вплив один на одного? Чому?» повну відповідь у групі С дали 21 %, а в групі П 6 % учасників анкетування, різниця – +15 %; часткову відповідь у групі С дали 82 %, а в групі П – 84 %, різниця – -2 %; не відповіли на питання в групі С – 7 %, у групі П – 10 %, різниця – -3 %.

Динаміка змін рівня сформованості екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі в контрольних і експериментальних групах нами відображена в таблицях 2.2.3, 2.2.4.

Таблиця 2.2.3

Динаміка змін в експериментальній групі

№	Питання анкети	Дали повну відповідь на питання %		Дали часткову відповідь на питання %		Не відповіли на питання %	
		етапи експерименту		етапи експерименту		етапи експерименту	
		К	У	К	У	К	У
1.	Скільки ви знаєте кроків для збереження довкілля? Назвати їх.	1	15	59	78	40	7
2.	Що ви знаєте про екологічний рух	0	10	30	66	70	21

	в Україні?						
3.	Назвати альтернативні джерела енергії.	1	15	54	74	45	11
4.	Коли святкується Всесвітній день навколишнього середовища? Яка міжнародна організація є його ініціатором?	3	18	73	73	24	9
5.	Чи згодні ви з думкою, що здоров'я людини та навколишнє середовище нерозривно пов'язані між собою та мають значний вплив один на одного? Чому?	5	21	83	72	12	7

Таблиця 2.2.4

Динаміка змін у контрольній групі

№	Питання анкети	Дали повну відповідь на питання %		Дали часткову відповідь на питання %		Не відповіли на питання %	
		етапи експерименту		етапи експерименту		етапи експерименту	
		К	П	К	П	К	П
1.	Скільки ви знаєте кроків для збереження довкілля? Назвати їх.	1	5	58	75	41	20
2.	Що ви знаєте про екологічний рух в Україні?	0	2	31	47	69	51
3.	Назвати альтернативні джерела енергії.	2	4	53	51	45	35
4.	Коли святкується Всесвітній день навколишнього середовища? Яка міжнародна організація є його ініціатором?	4	6	71	72	25	22
5.	Чи згодні ви з думкою, що здоров'я людини та навколишнє середовище нерозривно пов'язані між собою та мають значний вплив один на одного? Чому?	4	6	85	84	11	10

Аналіз результатів формувального експерименту дозволяє стверджувати, що в експериментальній групі відбулося зростання кількості

учнів, які дали повну відповідь на питання та часткову, й зниження кількості учнів, які не відповіли на питання: повна відповідь на питання – +14 %, часткова відповідь на питання – +13,2 % і не відповіли – -27,2 %, а в контрольній групі: повна відповідь на питання – +2,4 %, часткова відповідь на питання – +8,2 % і не відповіли – -10,6 %. Це свідчить про те, що проведений нами експеримент сприяв формуванню екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі.

ВИСНОВКИ

У курсовій роботі досліджено формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі.

1. Дослідили особливості формування екологічної компетентності в наукових працях В. Маршицької, Л. Титаренка, О. Колонькової, Л. Руденко та О. Пруцакової, О. Слатвінська, С. Шмалей та дійшли висновку, що екологічна компетентність майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі – це поєднання знань, умінь та навичок екологічного спрямування, які вони використовують у процесі професійної діяльності та в повсякденному житті для вирішення екологічних питань та прийняття відповідальних рішень, пов'язаних з бережним ставленням до природи, дотримання законодавства з охорони природи.

2. Розглянути принципи формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі, а саме: неперервності і наступності, варіативності, системності й цілісності, міждисциплінарності, особистісної орієнтованості, єдності місцевого, практичної спрямованості.

Розробити модель формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі та апробувати її шляхом проведення педагогічного експерименту. Результати узагальнюючого етапу експерименту свідчить про те, що проведений нами

експеримент сприяв формуванню екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі.

Проведене нами дослідження з формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі не вичерпує всіх напрямків розв'язання досліджуваної проблеми. У подальшому потребують вивчення педагогічні умови формуванню екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондар О.І., Барановська В.Є., Єресько О.В. та ін. Екологічна освіта для сталого розвитку у запитаннях та відповідях : науково-методичний посібник для вчителів / за ред. О.І. Бондаря. Херсон : Грінь Д.С., 2015. 228 с.
2. Вітвицька С.С. Формування екологічної компетентності майбутніх гірничих інженерів у процесі професійної підготовки: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Житомир, 2015. 199 с. URL: <http://surl.li/nbhvb> (дата звернення: 04.10.2023).
3. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посіб. / вид. 2-ге, перероб., доп. Київ: Академвидав, 2007. 616 с.
4. Головань М.С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/324272272.pdf> (дата звернення: 04.10.2023).
5. Енциклопедія освіти / Академія педагогічних наук України, гол. Ред. В. Г. Кремень. Київ: «Юрінком Інтер», 2008. 1040 с.
6. Колонькова О.О. Формування екологічної компетентності старшокласників засобами дистанційної освіти. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський, 2007. Вип. 10. Т.1. С. 379–387.
7. Куриленко Н. Умови формування екологічної компетентності учнів основної школи у процесі навчання фізики. URL: <http://surl.li/nbpac>

(дата звернення: 10.10.2023).

8. Маршицька В.В. Сутнісні характеристики екологічної компетентності учнів початкової школи. / Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць. Київ, 2005. Кн.2. Вип.8. С. 20-24.

9. Навчальні програми для 10-11 класів (Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, 2011 рік). URL: <http://surl.li/euwg> (дата звернення 10.09.2023)

10. Нагаєв В., Данченко І., Мітяшкіна Т. Формування екологічної компетентності майбутніх фахівців аграрної сфери в умовах технологічної підготовки. Вища школа. № 4 (199) 2021. С. 30-35. URL: <http://surl.li/nmkfx> (дата звернення: 10.10.2023).

11. Новицька С., Янковська Л. Принципи формування екологічної свідомості школярів. С. 60-63. URL: <http://surl.li/ocdcr> (дата звернення: 20.09.2023)

12. Про освіту: Закон України від 17 вересня 2020 р. № 190-IX / Верховна Рада України. URL: <http://surl.li/ixnq> (дата звернення: 03.07.2023).

13. Професійна освіта: словник: навч. пос. / уклад. С.У. Гончаренко та ін.; за ред. Н.Г. Никало. Київ: Вища школа, 2000. с. 149. (777).

14. Пустовіт Н.А. Особистісно орієнтовані технології екологічного виховання підлітків. Наукові записки. Серія: педагогіка і психологія. Вінниця: РВВ ДП «Державна картографічна фабрика», 2001. Випуск 5. С. 59-62.

15. Родигіна І.В. Компетентісно орієнтований підхід до навчання. Харків: Вид. група «Основа», 2005. 96 с. (Б-ка журн. «Управління школою»; вип. 8(32)).

16. Серова Г.В. Формування екологічної компетентності школярів: форми і методи навчання. URL: <http://surl.li/nbkqr> (дата звернення: 20.09.2023).

17. Слатвінська О.А. Формування екологічної компетентності учнів

птіз в умовах євроінтеграції. URL: <http://surl.li/ncchs> (19.09.2023).

18. Титаренко Л.М. Формування екологічної компетентності студентів біологічних спеціальностей університету: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2007. 22 с.

19. Толочко С.В., Шкодин А.В. Формування екологічної компетентності студентів агротехнічних спеціальностей ВНЗ. С. 165-172. URL: <http://surl.li/ncbvj> (дата звернення: 10.10.2023).

20. Формування екологічної компетентності школярів: науково-методичний посібник / Н.А. Пустовіт, О.Л. Пруцакова, Л.Д. Руденко, О.О. Колонькова. К.: «Педагогічна думка», 2008. 64 с.

21. Хроленко М. Системний підхід до формування екологічної компетентності майбутніх учителів біології у процесі фахової підготовки. URL: <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/240149/239561> (дата звернення: 11.10.2023)].

22. Швець О.Г., Осьмук Н.Г., Ліцман Ю.В. Формування екологічної компетентності фахівця XXI століття в процесі вивчення хімії. С. 49-52. URL: <http://surl.li/ncazw> (дата звернення: 19.10.2023).

23. Шмалей С.В. Система екологічної освіти в загальноосвітній школі в процесі вивчення предметів природничо-наукового циклу: дис. ...доктора пед. наук: 13.00.01. Київ, 2005. 479 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

АНКЕТА

для учнів II курсу ЗП(ПТ)О, які навчаються на основі базової загальної середньої освіти за професією 8331 Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва

1. Скільки ви знаєте кроків для збереження довкілля? Назвати їх.
2. Що ви знаєте про екологічний рух в Україні?
3. Назвати альтернативні джерела енергії.
4. Коли святкується Всесвітній день навколишнього середовища?

Яка міжнародна організація є його ініціатором?

5. Чи згодні ви з думкою, що здоров'я людини та навколишнє середовище нерозривно пов'язані між собою та мають значний вплив один на одного? Чому?

метадані

Заголовок

Формування екологічної компетентності в майбутніх кваліфікованих робітників сільськогосподарської галузі

Автор

Науковий керівник / Експерт

Максимова Марини**Туряниця Зоя Василівна**

підрозділ

Professional Pedagogical Specialty College of Oleksandr Dovzhenko

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		0
Інтервали		0
Мікропробіли		0
Білі знаки		0

Обсяг знайдених подібностей

Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

1910

Кількість слів

16111

Кількість символів

Подібності за списком джерел

Прокручіть список та аналізуйте, особливо, фрагменти, які перевищують КП 2 (позначено жирним шрифтом). Скористайтеся посиланням "Позначити фрагмент" та перегляньте, чи є вони короткими фразами, розкиданими в документі (випадкові схожості), численними короткими фразами поруч з іншими (мозаїчний плагіат) або великими фрагментами без зазначення джерела (прямий плагіат).

10 найдовших фраз

Колір тексту

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	НАЗВА ТА АДРЕСА ДЖЕРЕЛА URL (НАЗВА БАЗИ)	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)	
1	http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/canada_hamilton_01022019_1_1_compressed-stysnuto.pdf	87	4.55 %
2	http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/canada_hamilton_01022019_1_1_compressed-stysnuto.pdf	54	2.83 %
3	http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/canada_hamilton_01022019_1_1_compressed-stysnuto.pdf	36	1.88 %
4	http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/canada_hamilton_01022019_1_1_compressed-stysnuto.pdf	33	1.73 %
5	http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/canada_hamilton_01022019_1_1_compressed-stysnuto.pdf	30	1.57 %

6	https://ifk.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/11/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A_1.pdf	29	1.52 %
7	http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/canada_hamilton_01022019_1_1_compressed-stysnuto.pdf	24	1.26 %
8	tnpu/Diplomni/Diplomni_2016/ІПП/Початкова освіта/Заочники/51/Камінська Юлія Василівна/Diplomna_robota.doc 8/24/2017 V. Hnatyuk Ternopil National Pedagogic University (TNPU) students work	14	0.73 %
9	http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/canada_hamilton_01022019_1_1_compressed-stysnuto.pdf	13	0.68 %
10	http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/canada_hamilton_01022019_1_1_compressed-stysnuto.pdf	11	0.58 %

з домашньої бази даних (0.00 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
------------------	-----------	--

з програми обміну базами даних (0.73 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗАГОЛОВОК	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	tnpu/Diplomni/Diplomni_2016/ІПП/Початкова освіта/Заочники/51/Камінська Юлія Василівна/Diplomna_robota.doc 8/24/2017 V. Hnatyuk Ternopil National Pedagogic University (TNPU) students work	14 (1) 0.73 %

з Інтернету (19.21 %)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ДЖЕРЕЛО URL	КІЛЬКІСТЬ ІДЕНТИЧНИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
1	http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/canada_hamilton_01022019_1_1_compressed-stysnuto.pdf	321 (13) 16.81 %
2	https://ifk.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/11/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A_1.pdf	34 (2) 1.78 %
3	https://otherreferats.allbest.ru/pedagogics/01264964_0.html	12 (2) 0.63 %

Список прийнятих фрагментів (немає прийнятих фрагментів)

ПОРЯДКОВИЙ НОМЕР	ЗМІСТ	КІЛЬКІСТЬ ОДНАКОВИХ СЛІВ (ФРАГМЕНТІВ)
------------------	-------	---------------------------------------